

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.อิสสระ นิตินันท์ประกาศ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๑/๒๕๕๕

วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชานาพัฒนาประเทศ

ประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมือง อาศัยอำนาจตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๔^(๑) ต่อศาลรัฐธรรมนูญ ขอให้คำสั่งยุบพรรคชานาพัฒนาประเทศ โดยชี้แจงข้อเท็จจริง ดังนี้

๑. เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๓ ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นหัวหน้าพรรคชานาพัฒนาประเทศ ได้ยื่นคำขอจัดตั้งพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง โดยชี้แจงว่า เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๓ ได้มีการประชุมจัดตั้งพรรคการเมือง ชื่อพรรคชานาพัฒนาประเทศซึ่งมีคณะผู้จัดตั้ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อกำหนดนโยบายพรรค ข้อบังคับพรรค และเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรค จำนวน ๕ คน

๒. นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคชานาพัฒนาประเทศ เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๓

๓. หลังจากที่นายทะเบียนพรรคการเมืองได้แจ้งการจัดตั้งพรรคชานาพัฒนาประเทศแล้ว พรรคชานาพัฒนาประเทศได้ดำเนินการเพื่อให้นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาเรื่องต่างๆ ดังนี้

๓.๑ วันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๓ พรรคชานาพัฒนาประเทศได้แจ้งการรับสมัครพรรค เพิ่มเติมต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง จำนวน ๕,๖๐๓ คน ทำให้มีสมาชิกพรรคจำนวนทั้งสิ้น ๕,๖๒๒ คน

๓.๒ วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๓ พรรคชานาพัฒนาประเทศได้แจ้งการจัดตั้งสาขา พรรคการเมืองต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง จำนวน ๔ สาขา ได้แก่

(๑) ลำดับที่ ๑ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๔/๒ หมู่ที่ ๑ ถนนเลียบบวารี แขวงกระทุ่มราย เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

(๑) นำส่งคำร้องตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ลต ๐๐๐๔/๓๕๖ วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๔

(๒) ลำดับที่ ๒ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๕๕/๑ หมู่ที่ ๒ ตำบลชัยบุรี อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง

(๓) ลำดับที่ ๓ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๒๕๓/๑ หมู่ที่ ๓ ตำบลท่าโรง อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

(๔) ลำดับที่ ๔ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๔๕ ซอยถนนเดชอุดม ๖ ถนนในเมือง ตำบลในเมือง อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

๓.๓ วันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๔๔ พรรคชวนาพัฒนาประเทศได้แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองเพิ่มเติมอีก ๑ สาขา คือ ลำดับที่ ๕ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๖๕/๑ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลเทพาลัย อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา

๔. วันที่ ๓ มกราคม ๒๕๔๔ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคชวนาพัฒนาประเทศ ลำดับที่ ๓ และ ๔

๕. วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๔ นายทะเบียนพรรคการเมืองไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคชวนาพัฒนาประเทศ ลำดับที่ ๑, ๒ และ ๕

ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคชวนาพัฒนาประเทศ คือภายในวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๔๔ พรรคชวนาพัฒนาประเทศต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา

ปรากฏว่า เมื่อครบกำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันดังกล่าวข้างต้นแล้ว พรรคชวนาพัฒนาประเทศไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ กล่าวคือ ยังไม่มีสาขาพรรคการเมืองครบ ๔ สาขา ใน ๔ ภาค จึงเป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชวนาพัฒนาประเทศตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

ต่อมา นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องเพิ่มเติมต่อศาลรัฐธรรมนูญ^(๒) สรุปได้ดังนี้

(๑) นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองชื่อ พรรคชวนาพัฒนาประเทศ ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

---

(๒) นำส่งคำร้องตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ลต ๐๐๐๔/๗๓๐ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๔๔

พ.ศ. ๒๕๕๑ ไว้ในทะเบียนพรรคการเมือง เลขที่ ๑๑/๒๕๕๓ ตั้งแต่วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๓ พรรคชวนาพัฒนาประเทศจึงเป็นพรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นมากกว่าเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทินที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. ๒๕๕๓)

(๒) ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ หัวหน้าพรรคชวนาพัฒนาประเทศต้องจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปี

(๓) เมื่อเลยกำหนดเวลาที่พรรคการเมืองต้องจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่ผ่านมา และแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ปรากฏว่าพรรคชวนาพัฒนาประเทศไม่แจ้งให้นายทะเบียนทราบ

(๔) พรรคชวนาพัฒนาประเทศไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามนัยมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงมีเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

(๕) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชวนาพัฒนาประเทศ ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องและคำร้องเพิ่มเติมของผู้ร้องไว้ดำเนินการพิจารณาวินิจฉัยและส่งสำเนาคำร้องและคำร้องเพิ่มเติมให้พรรคชวนาพัฒนาประเทศทราบและยื่นคำชี้แจง

หัวหน้าพรรคชวนาพัฒนาประเทศมีหนังสือลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕ วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๕ วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๕ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๕ และวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ มีใจความว่า ตามที่นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญขอให้ยุบพรรคชวนาพัฒนาประเทศ เนื่องจากพรรคชวนาพัฒนาประเทศไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ นั้น พรรคชวนาพัฒนาประเทศได้มีหนังสือถึงนายทะเบียนพรรคการเมืองแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองรวม ๗ สาขา ถูกต้องครบ ๔ ภาค และมีสมาชิกทั้งสิ้น ๕,๖๒๒ คน ดังนี้

วันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๓ พรรคชวนาพัฒนาประเทศมีหนังสือถึงสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งรายชื่อสมาชิกพรรคทั้ง ๔ ภาค จำนวน ๕,๖๐๓ คน วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๓ พรรคฯ ยื่นขอจดทะเบียนสาขาพรรคลำดับที่ ๑ ถึงสาขาพรรคลำดับที่ ๕ และวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๔ ได้ยื่นขอจดทะเบียนสาขาพรรคลำดับที่ ๕ อีกครั้งหนึ่ง โดยเปลี่ยนเหรียญพรรค เนื่องจากในการยื่นครั้งแรกพร้อมกับสาขาพรรคลำดับที่ ๑ ถึงที่ ๔ ปรากฏว่า เหรียญฎีกคนเดิมขาดคุณสมบัติ

วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๔ พรรคชวนาพัฒนาประเทศได้ยื่นเอกสารขอจดทะเบียนสาขาพรรคการเมืองอีก ๒ สาขา คือ สาขาพรรคลำดับที่ ๖ และสาขาพรรคลำดับที่ ๗ ดังนั้น พรรคชวนาพัฒนาประเทศได้ขอจดทะเบียนการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองไปแล้วรวม ๗ สาขา ๔ ภาค และได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ แล้ว กล่าวคือ เมื่อครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน พรรคฯ มีสาขาพรรคการเมืองครบ ๔ สาขาใน ๔ ภาค และมีสมาชิกสาขาเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด การที่คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองของพรรคชวนาพัฒนาประเทศลำดับที่ ๑, ที่ ๒, ที่ ๕, ที่ ๖ และที่ ๗ โดยอ้างว่าพรรคชวนาพัฒนาประเทศมิได้โต้แย้งการไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองต่อ นายทะเบียนพรรคการเมืองนั้น พรรคชวนาพัฒนาประเทศได้รับหนังสือแจ้งการไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคจากคณะกรรมการการเลือกตั้งจริง แต่ไม่ได้รับคำชี้แจงว่าเป็นเพราะเหตุใด ซึ่งทางพรรคมิได้นิ่งนอนใจ ได้โทรศัพท์และไปพบเจ้าหน้าที่ฝ่ายกิจการพรรคการเมืองของคณะกรรมการการเลือกตั้งหลายครั้งเพื่อขอคำแนะนำ แต่ไม่ได้รับคำแนะนำที่ชัดเจน ทำให้เกิดความสับสน รวมทั้งไม่เข้าใจการโต้แย้งด้านเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการแก้ไขปรับปรุงเกี่ยวกับการจัดตั้งสาขาพรรค สมาชิกพรรคให้สมบูรณ์ กลับถูกร้องให้มีการยุบพรรคชวนาพัฒนาประเทศ

การที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายให้คณะกรรมการการเลือกตั้งระดับจังหวัดสอบหาข้อมูลเกี่ยวกับสาขาพรรค ผู้ถูกร้องมีข้อสังเกตว่า ผู้ไปตรวจสอบหาข้อมูลมิได้มีหนังสือแจ้งเป็นทางการไปยังสาขาพรรค คณะกรรมการสาขาพรรคไม่รู้ตัวมาก่อน ทำให้กรรมการบริหารพรรคทุกคนมิได้เตรียมข้อมูลใดๆ ไว้ชี้แจง โดยเข้าไปในลักษณะจู่โจม ประหนึ่งเข้าไปจับผิด ข่มขู่ และเป็นการชี้หน้าก่อนตอบคำถาม ทำให้คณะกรรมการสาขาพรรคส่วนใหญ่ซึ่งเป็นชาวชนบทการศึกษาต่ำ เป็นราษฎรทำนาทำไร่ทำสวน ไม่มีประสบการณ์ทางการเมืองดีพอ จึงตอบคำถามเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดไปในทางที่ถูกชี้หน้าก่อนทุกครั้ง

ต่อมา นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องเพิ่มเติมต่อศาลรัฐธรรมนูญ^(๓) มีใจความดังนี้
นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตรวจสอบคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกร้องที่ศาลรัฐธรรมนูญ
ส่งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองแล้ว ปรากฏมีความคลาดเคลื่อนตามที่จะกล่าวต่อไปนี้

๑. ผู้ถูกร้องได้ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญคลาดเคลื่อนไปจากข้อเท็จจริงที่พรรคชานาพัฒนาประเทศ
แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง รวม ๒ กรณี คือ

๑.๑ พรรคชานาพัฒนาประเทศได้ยื่นแบบหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง
(แบบ ท.พ. ๒) ต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ สาขาลำดับที่ ๕ รวม ๒ ครั้ง ปรากฏว่า
สถานที่ตั้งที่เดียวกันและคณะกรรมการสาขาพรรคมีจำนวน ๘ คน เป็นบุคคลคนเดียวกัน ๗ คน
ยกเว้นเหรียญกษาปณ์สาขาพรรค กล่าวคือ

การยื่นครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๓ ตามแบบ ท.พ. ๒ ลงวันที่
๘ ธันวาคม ๒๕๕๓ มีนางสาวอัญชลี มีศิลป์ เป็นเหรียญกษาปณ์สาขาพรรค

การยื่นครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๔ ตามแบบ ท.พ. ๒ ลงวันที่
เดียวกัน มีนายวรเดช มีศิลป์ เป็นเหรียญกษาปณ์สาขาพรรค

๑.๒ การไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคชานาพัฒนาประเทศ สาขาลำดับที่ ๕ ลำดับที่ ๖
และลำดับที่ ๗ มีเหตุผล ดังนี้

สาขาลำดับที่ ๕ ตามแบบหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง ลงวันที่
๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๓ นายทะเบียนพรรคการเมืองไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรค เนื่องจากเหรียญกษาปณ์
สาขาพรรคขาดคุณสมบัติเป็นกรรมการสาขาพรรค เพราะอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ จึงแจ้งให้พรรค
ชานาพัฒนาประเทศทราบ ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ลต ๐๐๐๔/๐๕
ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๔

สาขาลำดับที่ ๖ และลำดับที่ ๗ นายทะเบียนพรรคการเมืองไม่รับรองการจัดตั้งสาขา
เพราะการเรียกประชุมใหญ่สาขาพรรคไม่เป็นไปตามข้อบังคับพรรค จึงแจ้งให้พรรคชานาพัฒนา
ประเทศทราบ ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ลต ๐๐๐๔/๑๓๑ ลงวันที่ ๕
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

---

(๓) นำส่งคำร้องตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ลต ๐๐๐๔/๘๐๑ วันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๔

๒. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งมีหน้าที่ควบคุมตรวจสอบการดำเนินงานของพรรคการเมือง และปฏิบัติงานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง มีแนวทางการปฏิบัติในกรณีข้อเท็จจริงไม่ชัดเจนจะให้หัวหน้าพรรคการเมืองชี้แจงยืนยันเพิ่มเติม พร้อมทั้งมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่เกี่ยวข้องดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงแล้วรายงานผลประกอบการพิจารณา โดยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสาขาพรรคชวนาพัฒนาประเทศ ลำดับที่ ๑, ๒ และ ๕ ได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร ประจำจังหวัดพัทลุง และประจำจังหวัดนครราชสีมาตามลำดับ ดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริง พร้อมทั้งแจ้งให้หัวหน้าพรรคชวนาพัฒนาประเทศชี้แจงและยืนยันข้อเท็จจริงตามที่ระบุไว้ในเอกสารหลักฐานเพิ่มเติม

ต่อมา สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดต่างๆ รายงานผลมาให้ทราบ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานครรายงาน่ว่าประธานสาขา รองประธานสาขา และเลขานุการสาขาดังกล่าวให้ถ้อยคำว่าสถานที่ประชุมอยู่คนละแห่งกับที่ปรากฏ ในรายงานการประชุม ซึ่งแตกต่างกันที่บ้านเลขที่ ถนน แขวง และเขต ซึ่งขัดแย้งกัน และผู้เข้าร่วมประชุมลงชื่อแทนกัน

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพัทลุง รายงานว่าผู้มีชื่อเป็นกรรมการ สาขาพรรคให้ถ้อยคำว่าได้มีการประชุมจริง ลายมือชื่อผู้เข้าร่วมประชุมไม่ตรงกับความจริง นอกจากนั้น รายละเอียดของบุคคลมีข้อผิดพลาดมาก

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนครราชสีมา รายงานว่าไม่มีการจัดประชุม จัดตั้งสาขาพรรค มีสมาชิกพรรคเข้าร่วมประชุมไม่ครบองค์ประชุม บุคคลที่ปรากฏชื่อในรายงาน การประชุมส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดไม่ได้เป็นสมาชิกพรรค ไม่ได้เข้าร่วมประชุม และไม่ได้ลงลายมือชื่อ ด้วยตนเอง นายแฉล้ม อ่อนนอก เจ้าของบ้านซึ่งเป็นสถานที่จัดประชุมและที่ตั้งสาขาพรรคปฏิเสธว่า ไม่ได้เป็นผู้จัดการประชุม

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณาและนำเสนอนายทะเบียนพรรคการเมือง ไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคชวนาพัฒนาประเทศ ลำดับที่ ๑, ๒ และ ๕ และร้องทุกข์ต่อ พนักงานสอบสวนขอให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีอาญาแก่นายสมส่วน ศรีนอก หัวหน้าพรรค ชวนาพัฒนาประเทศและผู้ที่เกี่ยวข้อง ฐานแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงานซึ่งนายทะเบียน เห็นชอบ ขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการของพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน

การไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคชานาพัฒนาประเทศ ลำดับที่ ๑, ๒, ๕, ๖ และ ๗ รวม ๕ สาขา พรรคชานาพัฒนาประเทศมิได้โต้แย้งการไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง ต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองแต่อย่างใด

๓. กรณีที่ผู้ถูกร้องได้ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า พรรคชานาพัฒนาประเทศได้รับการจดทะเบียนจัดตั้งยังไม่ครบในรอบปีปฏิทินและยังมิได้รับการรับรองจากนายทะเบียนพรรคการเมืองครบ ๔ สาขา ๔ ภาค นั้น ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๕ บัญญัติให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปีเพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบเว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน ข้อเท็จจริงพรรคชานาพัฒนาประเทศได้รับการจดทะเบียนจัดตั้ง เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๓ จึงจัดตั้งขึ้นมากกว่าเก้าสิบวันจนถึงวันสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๔๓ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ขอให้มีการยุบพรรคชานาพัฒนาประเทศ เนื่องจากไม่ดำเนินการตามมาตรา ๓๕

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า พรรคชานาพัฒนาประเทศไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๕ จึงเป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมืองได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชานาพัฒนาประเทศตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ในเบื้องต้น จะพิจารณาว่า เรื่องตามคำร้องดังกล่าวอยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญหรือไม่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ บัญญัติว่า

“พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง

(๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน

(๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕

(๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕

หรือมาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามิเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ฯลฯ”

มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๕ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติไว้ดังนี้

มาตรา ๒๕ “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา”

มาตรา ๓๕ “ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปีเพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน”

พิจารณาแล้ว เห็นว่าเรื่องตามคำร้องและคำร้องเพิ่มเติมดังกล่าวข้างต้น อยู่ในอำนาจศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๕

จะได้พิจารณาวินิจฉัยประเด็นตามคำร้อง

พิจารณาแล้ว ไม่ปรากฏในคำร้องว่า ผู้ร้องได้แจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกร้องทราบและให้โอกาสผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ทั้งที่เกี่ยวกับมาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๕ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ก่อนที่จะยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อมีคำสั่งยุบพรรคชานาพัฒนาประเทศ ดังนั้น ในชั้นการพิจารณาของผู้ร้องจึงไม่ปรากฏว่าผู้ถูกร้องได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อผู้ร้องแต่อย่างใด

โดยที่ผู้ถูกร้องได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ร้องในชั้นการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๕ ดังกล่าวแล้วข้างต้น จึงถือได้ว่ากรณีของผู้ร้องเป็นกรณีที่มีปัญหาหรือข้อโต้แย้งเกิดขึ้นตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

ซึ่งในกรณีเช่นว่านี้ การวินิจฉัยปัญหาหรือข้อโต้แย้งดังกล่าว เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง (๓)^(๔)

ดังนั้น ก่อนที่ผู้ร้องจะตัดสินใจว่าผู้ถูกร้องไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๕ ผู้ร้องจะต้องปฏิบัติตามวิธีพิจารณาที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕ (๓) บัญญัติไว้ กล่าวคือ ต้องเสนอเรื่องให้คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งดังกล่าวของผู้ถูกร้อง

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ผู้ร้องมิได้เสนอเรื่องให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งของผู้ถูกร้องดังกล่าว อันเป็นเหตุให้การตัดสินใจความผิดของผู้ถูกร้องในชั้นการพิจารณาของผู้ร้องไม่ชอบด้วยวิธีพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว^(๕)

ด้วยเหตุนี้ จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้องของผู้ร้อง

ศาสตราจารย์ ดร.อิสสระ นิตินันท์ประกาศ

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

(๔) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕ (๓) บัญญัติว่า

“คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) .....

(๒) .....

(๓) สืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นตามกฎหมายตาม มาตรา ๑๔๔ วรรคสอง

ฯลฯ”

- รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๔ วรรคสอง บัญญัติว่า

“ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง .....

(๕) การที่ผู้ร้องมิได้เสนอเรื่องให้คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งของผู้ถูกร้องตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๔๕ (๓) ก็เนื่องจากผู้ร้องมิได้แจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกร้องทราบและให้โอกาสผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาตามหลักกฎหมายทั่วไปว่าด้วยวิธีพิจารณา จึงทำให้ผู้ถูกร้องไม่ทราบข้อกล่าวหาและไม่อาจโต้แย้งผู้ร้องได้ ด้วยเหตุนี้ จึงไม่ปรากฏข้อโต้แย้งของผู้ถูกร้องในชั้นการพิจารณาของผู้ร้อง

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๑/๒๕๕๕

วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชวนาพัฒนาประเทศ

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชวนาพัฒนาประเทศ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง สรุปได้ว่า พรรคชวนาพัฒนาประเทศไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ อันเป็นเหตุให้ยุบพรรคได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) กล่าวคือ เมื่อครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคแล้ว ยังไม่มีสาขาพรรคการเมืองครบ ๔ สาขาใน ๔ ภาค และต่อมานายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้องเพิ่มเติม ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งยุบพรรคชวนาพัฒนาประเทศ ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ สรุปได้ว่า พรรคชวนาพัฒนาประเทศที่ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๓๕ อีกกรณีด้วย กล่าวคือ หัวหน้าพรรคชวนาพัฒนาประเทศไม่ได้จัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา (ปี ๒๕๕๓) ให้ถูกต้องตามวิธีการที่หัวหน้าพรรคการเมืองกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๔ เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน ทั้งนี้ ข้อเท็จจริงตามคำร้องและคำร้องเพิ่มเติมของนายทะเบียนพรรคการเมือง ปรากฏว่าพรรคชวนาพัฒนาประเทศได้รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๔ ตั้งแต่วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๓ จึงเป็นพรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นเกินกว่าเก้าสิบวันนับจนถึงสิ้นปีปฏิทิน พ.ศ. ๒๕๕๓

ศาลรัฐธรรมนูญได้รับคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองไว้พิจารณาวินิจฉัย เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๑ และรับคำร้องเพิ่มเติมของนายทะเบียนพรรคการเมืองรวมไว้ในสำนวน เมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๔ พร้อมกับคำร้องของผู้ถูกร้อง นายสมส่วน ศรีนอก หัวหน้าพรรคชวนาพัฒนาประเทศ แก่ข้อกล่าวหาของนายทะเบียนพรรคการเมืองทั้ง ๒ ประเด็นไว้ในสำนวน

ในการแก้ข้อกล่าวหา พรรคชานาพัฒนาประเทศ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด ดังนี้

ในประเด็นแรก

๑. ขอให้ยกคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๔ และขอให้มีคำสั่งรับจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองของพรรคชานาพัฒนาประเทศ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๐ วรรคสาม ที่บัญญัติว่า “...เมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองแล้ว ให้ออกหนังสือรับรองการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง” ทั้งนี้ ภายใน ๑๕ วัน นับแต่ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัย โดยพรรคชานาพัฒนาประเทศ อ้างว่าพรรคได้จัดตั้งสาขาครบทั้ง ๔ ภาค ตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๐ ถูกต้องตามระเบียบของพรรคทุกประการแล้ว แต่นายทะเบียนยอมรับการจัดตั้งสาขาของพรรคเพียง ๒ สาขาเท่านั้น ทั้งๆ ที่ควรจะรับรองทั้งหมด

๒. พรรคชานาพัฒนาประเทศขอผ่อนรับในการพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญโดยขอระยะเวลา ๓ เดือน หรือ ๕๐ วัน เพื่อจัดทำ ปรับปรุง แก้ไขเอกสารของพรรคและสาขาพรรค สมาชิกพรรค ให้สมบูรณ์และเรียบร้อยเพื่อพรรคจะได้ดำเนินกิจการทางการเมืองต่อไป

ส่วนในประเด็นที่สอง

ตามที่นายทะเบียนพรรคการเมืองได้กล่าวหาพรรคชานาพัฒนาประเทศว่า ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ ที่กำหนดให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินงานของพรรคการเมือง ในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน นั้น

๑) พรรคชานาพัฒนาประเทศ ได้รับการจดแจ้งการจัดตั้งพรรคจากนายทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ยังไม่ครบปีปฏิทิน ทางพรรคตั้งใจเสมอว่า เมื่อครบปีปฏิทินแล้ว จะต้องทำรายงานการดำเนินงานแจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง หรือปฏิบัติตามมาตรา ๓๕ อย่างแน่นอน ในขณะที่ก็ได้เตรียมการดำเนินงานรวบรวมผลการดำเนินงานอยู่ เมื่อถึงกำหนดพรรคก็จะยื่นรายงานทันทีโดยมิชักช้า

พรรคชานาพัฒนาประเทศ เข้าใจว่าพรรคยังมีได้เป็นพรรคการเมืองที่สมบูรณ์เพราะพรรคอยู่ในระหว่างการดำเนินงานตามมาตรา ๒๕ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยขอจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองไป ๓ สาขา และนายทะเบียนพรรคการเมืองรับรอง ๒ สาขา เท่านั้น ซึ่งทางพรรคชวนาพัฒนาประเทศก็ไม่ทราบสาเหตุ ไม่รู้เหตุผล และก็ไม่เข้าใจจริงๆ อยู่ๆ ถูกร้องให้ยุบพรรค

อีกประการหนึ่งทางพรรคชวนาพัฒนาประเทศ ยังไม่เคยได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการฟื้นฟูพัฒนาพรรคการเมือง จากคณะกรรมการการเลือกตั้ง ค่าใช้จ่ายรวบรวมจากสมาชิกที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวมและประเทศชาติ เงินที่ดำเนินการทางการเมืองของพรรคเป็นเงินส่วนตัวของหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคทั้งสิ้น เมื่อพรรคได้เป็นพรรคการเมืองโดยสมบูรณ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ พรรคก็พร้อมที่จะปฏิบัติตามทุกประการ

๒) พรรคชวนาพัฒนาประเทศ ขอส่งแบบรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองของพรรคชวนาพัฒนาประเทศในรอบปีปฏิทิน ๒๕๕๔ ที่ผ่านมามาตามความเป็นจริงตามนัยแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ ซึ่งทางพรรคได้ส่งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองรับทราบ เพื่อนายทะเบียนพรรคการเมืองจะได้ประกาศให้สาธารณชนทราบมาเพื่อประกอบการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญด้วย

พรรคชวนาพัฒนาประเทศ และคณะกรรมการบริหารพรรคทุกท่าน มิได้มีเจตนาดำเนินการทางการเมืองไปในทางทุจริต แต่ต้องการสร้างพรรคการเมืองให้แข็งแกร่งและเจริญเติบโตเพื่อให้เยาวชนรุ่นหลังเอาเยี่ยงอย่างและได้ศึกษาหาความรู้จากนโยบายของพรรคการเมืองซึ่งสนับสนุนการที่ประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญประกาศใช้เป็นหลักในการปกครองประเทศตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

นายทะเบียนพรรคการเมือง ได้ชี้แจงเพิ่มเติมเพื่อประกอบการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ กรณีที่ผู้ถูกร้องได้ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า พรรคชวนาพัฒนาประเทศได้รับการจดทะเบียนการจัดตั้งยังไม่ครบในรอบปีปฏิทินและยังไม่ได้รับรองจากนายทะเบียนพรรคการเมืองครบ ๔ สาขา ใน ๔ ภาคนั้น ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ บัญญัติให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน แต่โดยที่ข้อเท็จจริงพรรคชวนาพัฒนาประเทศได้รับการจดทะเบียนจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองที่สมบูรณ์ตามกฎหมายแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๓ จึงจัดตั้งขึ้นมากกว่า

เก้าสิบวันจนถึงวันสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๔๓ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงมีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ขอให้มีการสั่งยุบพรรคชวนาพัฒนาประเทศ เนื่องจากไม่ดำเนินการตาม มาตรา ๓๕ จึงมีเหตุให้ยุบพรรคตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ได้

เมื่อได้พิจารณาข้อโต้แย้งของผู้ถูกร้องในคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาข้างต้นแล้วเห็นว่าข้อโต้แย้ง ของผู้ถูกร้องทั้งในเรื่องการที่นายทะเบียนไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคอีก ๕ สาขา และในเรื่องการไม่ จัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๓ เพื่อแจ้งให้นายทะเบียน พรรคการเมืองทราบในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ไม่มีน้ำหนักพอที่จะหักล้างหลักฐานและเหตุผลของ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้

พิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อพรรคชวนาพัฒนาประเทศไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๕ กรณีมีเหตุที่จะ สั่งยุบพรรคชวนาพัฒนาประเทศได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้... (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ หรือ มาตรา ๖๒” และมาตรา ๖๕ วรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใด มีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายใน สิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุ ดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียนให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น”

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยให้ยุบพรรคชวนาพัฒนาประเทศ ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ